

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	5
İÇİNDEKİLER.....	7

TÜRK HUKUK TARİHİ ÇALIŞMALARINDA YAPAY ZEKÂNIN KULLANIMI

Dr. Öğr. Üyesi Ali TURAN

GİRİŞ.....	16
I. TÜRK HUKUK TARİHİ DİSİPLİNİ: MUHTEVASI, DÖNEMLERİ, BİLGİ KAYNAKLARI ve ZORLUKLARI	18
A. Türk Hukuk Tarihinin Muhtevası ve Dönemlendirilmesi	18
B. Türk Hukuk Tarihinin Bilgi Kaynakları ve Zorlukları	21
1. Türk Hukuk Tarihinin Bilgi Kaynakları	21
a. İslamiyet Öncesi Türk Hukuk Tarihinin Bilgi Kaynakları	22
aa. Milli Kaynaklar.....	22
aaa. Lisan (Dil).....	22
bbb. Edebiyat	22
ccc. Hukuki Örf ve Adetler	23
ddd. Kanunnameler.....	23
eee. Epigrafik ve Arkeolojik Eserler	23
bb. Yabancı Kaynaklar	24
b. İslamiyet Sonrası Türk Hukuk Tarihinin Bilgi Kaynakları	24
aa. Fıkhi Eserler ve Hadis ve Tefsir Kitapları	24
bb. Fetva Mecmuaları	25
cc. Arşiv Belgeleri	26
dd. Kanunnameler.....	27
ee. Mahkeme Defterleri.....	28
ff. Kronikler ve Tarihler.....	29
gg. Hatıratlar	29
hh. Siyasetnameler.....	29
ii. Seyahatname ve Sefaretnameler	30
jj. Biyografiler.....	30
kk. Gazete ve Dergiler.....	30
ll. Diğer Kaynaklar	31
2. Türk Hukuk Tarihi Araştırmalarının Zorlukları/Problemleri	32

a. Lisan (Dil) Problemi	32
b. Malzeme (Kaynak) Problemi	33
c. Multidisipliner Bir Alan Olma Problemi.....	34
II. YAPAY ZEKÂ ve TÜRK HUKUK TARİHİ ÇALIŞMALARINDA YAPAY ZEKÂNIN KULLANIMI.....	35
A. Yapay Zekâ ve Yapay Zekânın Kısa Bir Tarihçesi	35
B. Türk Hukuk Tarihi Çalışmalarında Yapay Zekânın Kullanımı	39
1. Metin Hazırlama, Analiz Etme, Düzeltme ve Karşılaştırma	41
2. Bilgi ve Kaynak Temini.....	47
3. Tercüme Faaliyetleri.....	49
4. Tarihi Belgelerin ve Eserlerin Dijital Ortama Aktarımı, Okunması ve Düzenlenebilir Hale Getirilmesi	51
III. TÜRK HUKUK TARİHİ ÇALIŞMALARINDA YAPAY ZEKÂNIN KULLANIMININ AVANTAJLARI ve DEZAVANTAJLARI	56
A. Türk Hukuk Tarihi Çalışmalarında Yapay Zekânın Kullanımının Avantajları.....	56
B. Türk Hukuk Tarihi Çalışmalarında Yapay Zekânın Kullanımının Dezavantajları	58
SONUÇ.....	63
KAYNAKÇA.....	65

VERGİ İDARESİNDE YAPAY ZEKÂ UYGULAMALARI: RİSKLER VE FIRSATLAR

Prof. Dr. Tamer BUDAK - Arş. Gör. Dr. Osman Kağan ERGÜR

I. GİRİŞ	70
II. DİJİTALLEŞME VE VERGİLEMEDE TEKNOLOJİK GELİŞMELER.....	71
III. YAPAY ZEKÂ KAVRAMI VE KULLANIMI.....	74
A. Yapay Zekâ Kavramının Tanımı ve Özellikleri.....	75
B. Yapay Zekânın Vergi İdarelerinde Kullanımı ve Seçili Ülke Örnekleri	80
1. Yapay Zekânın Vergi İdarelerinde Kullanımına İlişkin Seçili Ülke Örnekleri	80
2. Türkiye’de Vergi İşlemlerinde Yapay Zekâ Kullanımı	85
IV. VERGİ İDARELERİNDE YAPAY ZEKÂ KULLANIMININ SUNDUĞU FIRSATLAR VE OLUŞTURDUĞU RİSKLER.....	89
A. Vergi İdarelerinde Yapay Zekâ Kullanımının Sunduğu Fırsatlar	89
B. Vergi İdarelerinde Yapay Zekâ Kullanımının Oluşturduğu Riskler.....	92
V. SONUÇ	94
KAYNAKÇA.....	96

YAPAY ZEKÂNIN VERGİLENDİRİLEBİLİRLİĞİ: ROBOT VERGİLERİ ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME*Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KARATAŞ*

GİRİŞ.....	104
I. ROBOT VERGİLERİNİN KAVRAMSAL VE TEORİK ALTYAPISI	111
A. Robot vergisi kavramı ve kapsamı	111
B. Robot vergisinin gerekçelendirilmesi	112
C. Robot vergisinde robotların vergisel konumu	114
1. Verginin mükellefi olarak robotlar	114
2. Verginin konusu olarak robotlar	115
II. ROBOT VERGİLERİNE İLİŞKİN YAKLAŞIMLAR	116
A. Vergi mükellefi olarak robotların vergilendirilmesi	118
B. Verginin konusu olarak robotların vergilendirilmesi	119
1. Robot kullanımının vergilendirilmesi	119
2. Diğer stratejiler	121
III. ROBOT VERGİLERİNE YÖNELİK ULUSAL YASAL GİRİŞİMLER	127
A. Güney Kore	127
B. Avusturya	128
B. İtalya	128
C. İsviçre	129
D. Amerika Birleşik Devletleri	129
IV. ROBOT VERGİLERİNİN TAŞIDIĞI MUHTEMEL RİSKLER VE UYGULANABİLİRLİĞİ	131
A. Genel olarak	131
B. Robot vergilerinin taşıdığı muhtemel riskler	131
1. Robotların tanımlanması kaynaklı riskler	131
2. Vergiyi kimin ödeyeceğinin belirsizliği riski	132
3. İnovasyon ve yatırım üzerindeki riskler	134
4. Vergi rekabeti ve vergiden kaçınma sorunları	134
C. Robot vergilerinin uygulanabilirliği	136
SONUÇ	140
KAYNAKÇA	142

YAPAY ZEKÂ KULLANIMININ HUKUK MESLEKLERİNE ETKİSİ

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ÇOĞALAN

GİRİŞ	148
I. GENEL OLARAK YAPAY ZEKÂ TEKNOLOJİSİ	150
A. Yapay Zekâ Teknolojisinin Tarihi Gelişimi	150
1. Ortaya Çıkışı	150
2. Yapay Zekâ Teknolojisinin Günümüzdeki Kullanım Şekilleri	151
B. Yapay Zekânın Teknolojisinin Teknik Açından Değerlendirilmesi	153
1. Yapay Zekâ Kavramı	153
2. Yapay Zekâ Teknolojisinin Öğrenme Çeşitleri	155
a. Machine Learning (Makine Öğrenmesi) Yöntemi.....	155
b. Deep Learning (Derin Öğrenme) Yöntemi.....	157
II. YAPAY ZEKÂ KULLANIMININ HUKUK MESLEKLERİNE ETKİSİ.....	159
A. Yapay Zekâ Teknolojisi ile Avukatlık Mesleği Arasındaki İlişki	159
B. Yapay Zekâ Teknolojisi ile Savcılık Mesleği Arasındaki İlişki	162
C. Yapay Zekâ Teknolojisi ile Hâkimlik Mesleği Arasındaki İlişki	163
III. YAPAY ZEKÂNIN HUKUK MESLEKLERİNDE ETKİLİ KULLANIMI AÇISINDAN DEĞERLENDİRME.....	165
SONUÇ.....	168
KAYNAKÇA.....	171

ERİŞİMİN ENGELLENMESİNDE 5651 SAYILI KANUN M.9 İPTALİNE İLİŞKİN ANAYASA MAHKEMESİ KARARI VE YAPAY ZEKÂ İLE KAMU DÜZENİNİN KORUNMASI..... 175

Dr. Merve Ayşegül KULULAR İBRAHİM - Aytaç ÇETİNKAYA

GİRİŞ	176
I. YALAN HABER VE DEZENFORMASYON KAVRAMLARI.....	177
II. DEZENFORMASYONUN YAYILMASINDA YAPAY ZEKÂ KULLANIMI.....	179
III. DEZENFORMASYONUN ÖNLENMESİNDE YAPAY ZEKÂ KULLANIMI.....	181
IV. KİŞİLİK HAKKI KAVRAMI	183
V. KİŞİLİK HAKKI BAĞLAMINDA ÜLKEMİZDEKİ YALAN HABER İLE MÜCADELEDE MEVCUT DÜZENLEMELER.....	185
VI. ERİŞİMİN ENGELLENMESİ VE/VEYA İÇERİĞİN YAYINDAN ÇIKARILMASI	191
A. Uyar Kaldır	192
B. Sulh Ceza Hâkimine Başvuru.....	194
C. Erişim Sağlayıcıları Birliğine Müracaat	195
VII. ANAYASA MAHKEMESİ İPTAL KARARI	196
SONUÇ.....	201
KAYNAKÇA.....	205

YAPAY ZEKÂ SİSTEMLERİNİN MUKAYESELİ HUKUKTAKİ CEZA YARGILAMALARINDA KULLANIMI VE MUHAKEMEYE ETKİSİ

Arş. Gör. Uğur AŞKIN

GİRİŞ.....	210
A. Yapay Zekâ Kavramı	214
B. Yapay Zekânın Mukayeseli Hukuktaki Ceza Yargılamalarında Kullanımı.....	219
1. Genel Açıklamalar	219
2. Amerika Birleşik Devletleri	223
3. Çin	228
4. İngiltere	233
5. Kazakistan.....	236
6. Avrupa Birliğindeki Yargılamalarda Yapay Zekânın Kullanılmasına İlişkin İlkesel Gelişmeler	237
C. Yapay Zekâ Sistemlerinin Ceza Muhakemesi İlkeleri Açısından Değerlendirilmesi	239
1. Genel Açıklamalar	239
2. Masumiyet Karinesi.....	241
3. Adil Yargılanma Hakkı.....	243
4. Silahların Eşitliği İlkesi	244
5. Bağımsız ve Tarafsız Hâkim İlkesi	247
6. Özel Hayatın Gizliliği İlkesi	248
SONUÇ	250
KAYNAKÇA	251

OTOMATİK SÜRÜŞTE TAKSİR NEDENİYLE CEZAİ SORUMLULUK

Doç. Dr. Korhan YEĞRİM

I. GENEL AÇIKLAMALAR.....	258
II. OTOMATİK SÜRÜŞ SİSTEMİ ÇEŞİTLERİ	259
III. OTOMATİK SÜRÜŞ SİSTEMİNDE CEZA SORUMLULUĞUNUN FAİL BAKIMINDAN İNCELENMESİ.....	263
A. ARACIN KENDİSİNİN CEZA SORUMLULUĞU	263
B. ARAÇ ÜRETİCİSİNİN/PROGRAMCISININ CEZA SORUMLULUĞU	265
C. OTONOM ARAÇ SAHİBİNİN CEZAİ SORUMLULUĞU	266
D. ARAÇ SÜRÜCÜSÜNÜN CEZA SORUMLULUĞU	268
IV. OTOMATİK SÜRÜŞ SİSTEMİNİN TAKSİRLİ SUÇ TİPİ BAĞLAMINDA İNCELENMESİ	269
A. TAKSİRLE ÖLDÜRME SUÇU TİPİ BAKIMINDAN İNCELENMESİ.....	269

B. TAKSİRLE YARALAMA SUÇ TİPİ BAKIMINDAN İNCELENMESİ	271
C. TRAFİK GÜVENLİĞİNİ TEHLİKEYE SOKMA SUÇ TİPİ BAKIMINDAN İNCELENMESİ	272
SONUÇ	277
KAYNAKÇA	279

YAPAY ZEKÂ KAYNAKLI SUÇLARDA ŞİRKETLERİN CEZAI SORUMLULUĞU: BİRLEŞİK KRALLIK VE MUKAYESELİ HUKUK ANALİZİ

Abdurrahman GÖREN

GİRİŞ	282
I. YAPAY ZEKÂ	283
A. Yapay Zekâ Türleri	285
B. Yapay Zekâ Sistemleri (YZS)	286
C. Yapay Zekâdan Kaynaklanan Sorunlar	288
1. Sorumluluk Zincirinde Kimsenin Tespit Edilememesi Sorunu	288
2. İşçilerin Kollektif Çalışması Durumu	289
D. Yapay Zekâ Suçları	290
E. Ceza Hukukunun Gerekliliği	292
II. YAPAY ZEKÂ SİSTEMLERİNİN TÜZEL KİŞİLİĞİ	293
A. Bağımsız Hukuki Kişilik	293
1. YZS'lerine Ahlaki Kişiliğin Atfedilmesi	294
2. Ahlaki kişilik ile ilgili Yeni Yaklaşımlar	295
3. Karma Model	296
B. Sınırlı/Bağımlı Hukuki Kişilik	297
C. Bağımlı YZ Tüzel Kişiliği İle İlgili Pratik ve Yasal Öneriler	299
1. Acenteliğin Yeniden Düzenlenmesi ve Yasal Tanımlar	299
2. İstihdam Modeli	301
D. Sonuç	304
IV. Şirketlere Cezai Sorumluluk Atfedilmesi	305
A. Tanımlama İlkesi	305
B. Alternatif Teoriler	312
1. Respondeat Superior (ABD Modeli)	312
2. Şirket Kültürü Yaklaşımı (Avustralya)	316
3. Kıdemli Memur Yaklaşımı (Kanada Modeli)	318
4. Kanada Modeli Neden En Uygun Modeldir?	320
V. SONUÇ	323
KAYNAKÇA	324

YAPAY ZEKÂNIN CEZAI SORUMLULUĞU

Dr. Öğr. Üyesi Coşkun KOÇ

GİRİŞ.....	333
1. YAPAY ZEKÂNIN CEZA ADALETİ ALANINDA KULLANIMI	336
1.1. Öngörücü Polislik	336
1.2. Suç Tespitinde ve Tahmininde Yapay Zekâ	337
1.3. Yapay Zekânın Delil Üretmesi	339
1.4. Yapay Zekânın Ceza Verme ve Risk Analizinde Kullanılması	340
2. YAPAY ZEKÂNIN SUÇTA ARAÇ OLARAK KULLANILMASI	342
3. YAPAY ZEKÂNIN CEZAI SORUMLULUĞUNA DAİR GÖRÜŞLER.....	344
3.1. Yapay Zekâ Sistemlerinin Doğrudan Cezai Sorumluluğu Modeli.....	346
3.2. Bir Araç Olarak Yapay Zekâ ve Cezai Sorumluluk Modeli.....	348
3.2.1. Suçun Unsurları Açısından Değerlendirme.....	349
3.2.2. Kusur Açısından Değerlendirme	351
3.3. Doğal-Muhtemel-Sonuç Sorumluluk Modeli.....	354
SONUÇ	354
KAYNAKÇA	355

ULUSLARARASI HUKUK AÇISINDAN YAPAY ZEKÂNIN ASKERİ UYGULAMALARINA İLİŞKİN DEVLET SORUMLULUĞU

Dr. Öğr. Üyesi Berkant AKKUŞ

I. GİRİŞ.....	360
II. OTONOM SİLAH SİSTEMLERİNİN ÖTESİNDE ASKERİ BAĞLAMDA YAPAY ZEKÂ....	362
III. YAPAY ZEKÂ SİSTEMLERİNİN KONUŞLANDIRILMASINDA DEVLET SORUMLULUĞU: HUKUKA AYKIRI FİİLİN ATFEDİLMESİ	372
A. Devletin Uluslararası Haksız Fiilden Kaynaklanan Uluslararası Sorumluluğuna İlişkin Taslak Maddeler Açısından Hukuka Aykırı Fiillerin Atfedilmesinin İnsani Boyutu	372
B. Sosyo-Teknik Açıda İnsan Davranışın Kapsamı?.....	374
C. Yapay Zekâyı İçeren Fiillerin Atfedilmesine Yönelik Bir Sistem	375
IV. ASKERİ YAPAY ZEKÂNIN GELİŞTİRİLMESİ VEYA EDİNİLMESİ AŞAMASINDA DEVLETİN SORUMLULUĞU: TASARIMA GÖRE UYGUNLUK	388
V. DİĞER DEVLETLERİN VE ÖZEL AKTÖRLERİN DAVRANIŞLARINA İLİŞKİN DEVLET SORUMLULUĞU	393
VI. SONUÇ.....	400
KAYNAKÇA	402

**YAPAY ZEKÂ TABANLI YÜZ TANIMA SİSTEMLERİNE İLİŞKİN
HUKUKİ TARTIŞMALAR**

Dr. Hilal ALBAL ULAŞ - Dr. Aybike TUNÇ

I. GİRİŞ	411
II. YÜZ TANIMA TEKNOLOJİSİ.....	414
A. Yüz Tanıma Teknolojisi Nasıl Çalışır?	414
B. Yüz Tanıma Teknolojisi Uygulama Alanları	415
III. YAPAY ZEKÂ TABANLI YÜZ TANIMA SİSTEMLERİNİN FAYDALARI VE ETİK HUSUSLAR	418
A. Yapay Zekâ Tabanlı Yüz Tanıma Sistemlerinin Faydaları.....	418
B. Etik Hususlar	420
IV. YAPAY ZEKÂ TABANLI YÜZ TANIMA SİSTEMLERİ VE VERİ GÜVENLİĞİ SORUNU.....	422
A. AB Hukuku Açısından	422
B. Amerikan Hukuku Açısından	424
C. Türk Hukuku Açısından	426
V. YAPAY ZEKÂ TABANLI YÜZ TANIMA SİSTEMLERİ VE ALGORİTMİK ÖNYARGI SORUNU.....	427
VI. YÜZ TANIMA SİSTEMİNİN İDARE HUKUKUNDA KULLANIMI	431
VII. İDARENİN YÜZ TANIMA SİSTEMİ NEDENİYLE SORUMLULUĞU.....	440
SONUÇ.....	442
KAYNAKÇA.....	444